

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2328

av Ulrika Karlsson i Uppsala (M)

Kampen mot könsstympning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att villkora en del av biståndet för att än tydligare och mer kraftfullt bidra till konkreta resultat vad gäller mottagarlandets arbete med att bekämpa könsstympning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt Amnesty International lider varje dag minst 8 000 av världens flickor och kvinnor av den kränkning som det innebär att med våld och tvång ha fått sitt kön stympat. Unicef uppskattar att det i dag i världen lever mellan 70 och 140 miljoner flickor och kvinnor som utsatts för könsstympning. Världshälsoorganisationen (WHO) å sin sida uppskattar att mellan 100 miljoner och 140 miljoner flickor och kvinnor har utsatts för könsstympning. Bara i Somalia könsstympas, enligt WHO, cirka 98 procent av alla kvinnor.

Enligt landstingets Vårdguiden innebär kvinnlig könsstympning att en större eller mindre del av kvinnans könsorgan skärs bort eller på andra sätt skadas av orsaker som har att göra med kultur eller tradition. Enligt WHO finns det fyra olika typer av könsstympning:

1. Förhuden runt klitoris och/eller dess topp avlägsnas.
2. Hela klitoris och ibland även delar av eller hela de inre blygdläpparna skärs bort.
3. Hela klitoris samt inre och yttre blygdläpparna avlägsnas. Sedan stängs vulvan igen genom att det som är kvar av blygdläpparna sys ihop. Kvar blir en liten öppning för

urin och menstruationsblod. Detta är det mest omfattande ingreppet som också kallas infibulation eller faraonisk omskärelse.

4. Andra typer av omskärelse. Till denna kategori hör prickning eller rispning av klitoris med ett vasst föremål.

Kvinnlig könsstympling förekommer i ett trettiotal länder, främst på den afrikanska kontinenten och då i synnerhet i ett bälte från Afrikas horn till de västra delarna av Afrika. Det förekommer även på delar av den arabiska halvön, inom vissa grupper i Sydost- och Sydasien, samt i delar av Latinamerika. Enligt Amnesty International bor i dag, i Europa, cirka 500 000 flickor och kvinnor som utsatts för övergreppet, samt ytterligare 180 000 som riskerar att utsättas.

Motiven till att stympla kvinnors kön varierar beroende på vilket land eller vilken kultur man kommer ifrån. I vissa samhällen har traditionen blivit så förankrad att den tolkas som en del av religionen, trots att könsstympling inte är påbjudet i någon helig skrift. Könsstympling förekommer i alla former av samhällen i olika delar av världen, oavsett religion.

Könsstympling utförs ofta på flickor i åldrarna fyra till åtta år, men även på veckogamla spädbarn, flickor i tonåren och på unga kvinnor sedan de fött sitt första barn. Det är snarare regel än undantag att ingreppen utförs av utbildade personer och med smutsiga instrument som knivar, glasskärvor eller rakblad. Vanligtvis sker det helt utan bedövning. Förutom smärta, risk för infektioner och psykiska problem är det vanligt att kvinnans sexliv blir smärtsamt och svårt. I samband med menstruation och graviditet uppstår ofta problem. Dessa problem leder allt för ofta till en dödlig utgång.

Enligt uppgift från kenyanska parlamentariker utsätts ca 27 procent av de kenyanska flickorna i sexårsåldern för könsstympling, de flesta utsätts för den grövsta varianten s.k. infibulation. Vid infibulation dör en av fyra flickor i samband med ingreppen. De som överlever själva ingreppen får ofta svåra problem hela livet, särskilt när de ska föda barn. Allt för ofta dör såväl mamma som barn. Kenya har sedan drygt 5 år tillbaka en lagstiftning som förbjuder all form av könsstympling. Det inger hopp. Om än är det viktigt att lagen implementeras och efterlevs, samt att fler länder tar efter med att i lag införa nolltolerans mot könsstympling.

I FN:s barnkonvention fastslås att barn ska skyddas mot alla former av fysiskt och psykiskt våld, skada eller övergrepp. Vidare slås det fast att alla effektiva och lämpliga åtgärder ska vidtas för att avskaffa traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa.

För att förbättra kvinnors hälsa i tredje världen ger Sverige betydande bistånd, både genom FN och Sida. Sverige är ett av de länder som ger mest i bistånd per capita och vi

bör därför också kunna ställa tydliga motkrav på mottagarländerna. Sverige måste verka för att mottagarländer respekterar och konkret arbetar för att stärka mänskliga rättigheter, att de respekterar och verkar för att flickor och kvinnor inte utsätts för könsstämpningar. Sverige bör därför se över möjligheten att än tydligare och än mer kraftfullt ställa krav om att mänskliga rättigheter tillvaratas och främjas, så även kvinnors rättigheter. Vi bör också överväga möjligheten att villkora del av bistånd. Med utvecklingsbiståndet har vi ett ekonomiskt styrmedel som kan rädda många flickor från att stympas. Det skulle göra verklig skillnad för många flickor och rädda många liv.

Ulrika Karlsson i Uppsala (M)